

Ile kosztuje NTM i stomia – porównanie refundacji i kosztów pacjenta

Magdalena Kowalewska

Zasady refundacji przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych obowiązujące w Polsce sprawiają, że nasz kraj plasuje się na szarym końcu listy państw europejskich w kwestii refundacji wyrobów medycznych.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu zaopatrzenia w wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi oraz środki pomocnicze określa m.in. ilość środków absorpcyjnych i sprzętu stomijnego refundowanych miesięcznie osobom cierpiącym na NTM oraz stomikom.

Osobom chorym na NTM w ramach refundacji przysługuje raz na miesiąc 60 sztuk pieluch anatomicznych. Pacjenci mogą je otrzymać bezpłatnie przy limicie ceny 77 zł (100 proc. refundacji przysługuje tylko wąskiej grupie pacjentów – czytaj więcej na str. 20). Zaś przy limicie ceny 90 zł trzeba zapłacić 30 proc. kwoty. Zamiast pieluch anatomicznych można otrzymać raz w miesiącu bezpłatnie zamiennie 60 sztuk pieluchomajtek, podkładów albo wkładów anatomicznych. Przy zakupie tych środków również obowiązuje 30-sto procentowa odpłatność przy limicie ceny 90 zł.

UWAGA: Refundacja przyznawana jest jedynie wtedy, gdy pacjent z NTM cierpi także na chorobę nowotworową, czy głębokie upośledzenie umysłowe lub postępującą chorobę układu nerwowego z pęcherzem neurogennym lub z zaburzeniami mikcji zwieraczy. Osoby, które dotknęło „tylko” NTM nie mają prawa do refundacji produktów wchłaniających! NTM nie jest traktowane jako jednostka chorobowa.

Stomikom przysługuje zaś bezpłatny, refundowany w 100% przez NFZ sprzęt stomijny, czyli przede wszystkim samoprzylepne woreczki do zbierania kału lub moczu przyklepane do skóry wokół stomii w ilości 90 sztuk miesięcznie. Przysługują również w równowartości kosztu worków – wszelkie środki kosmetyczne służące do pielęgnacji stomii i skóry wokół stomii, a także pasy przytrzymujące worki stomijne oraz akcesoria służące do irygacji stomii. Pacjentom z różnym rodzajem stomii przyznane są różne miesięczne limity cenowe. I tak kolostomikom przysługuje limit 300 zł, ileostomikom – 400 zł, zaś urostomikom – 480 zł miesięcznie.

Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Stomijnego POL-ILKO, pani Dorota Kaniewska podkreśla, że z chwilą przyłączenia Polski do Unii Europejskiej, władze zatwierdziły najwyższy VAT równy 7% na sprzęt medyczny dla stomików, co spowodowało zmniejszenie ilości refundowanego sprzętu. – *Jednak cały czas walczymy o zwiększenie limitów* – zapewnia pani prezes. Liczba 3 worków na dobę niestety bardzo często nie wystarcza pacjentom. Są zmuszeni do dodatkowych wydatków, aby móc żyć normalnie, nie rezygnować z wszelkiej aktywności. – *Uśrednione wydatki stomików na sprzęt stomijny wynoszą ok. 80-100 zł miesięcznie* – szacuje prezes „POL-ILKO”, pan Andrzej Piwowarski.

Trzeba jednak przyznać, że ilość 3 worków na dobę, która nie zapewnia normalnego funkcjonowania pacjentom ze stomią, jest i tak wyższa niż limit dla osób z NTM, które otrzymują tylko 2 pieluchy na dobę. Ułatwieniem dla stomików w dostępie do sprzętu stomijnego jest również brak dodatkowych wskazań medycznych uprawniających do otrzymania refundowanego sprzętu. 100-tu procentowa dopłata przyznawana jest pacjentom posiadającym stomię, nie cierpiącym dodatkowo na inne schorzenia.

Refundowana ilość środków absorpcyjnych nie wystarcza, by osoba z NTM mogła prowadzić normalne, aktywne życie. – *To wręcz nierealne* – mówi Maria Zdeb, Prezes Stowarzyszenia Osób z NTM „UroConti”.

Przyznanie 2 pieluch na dobę to stanowczo za mało. – *Dla komfortowego, dobrego samopoczucia osobie funkcjonującej normalnie – pracującej, prowadzącej gospodarstwo domowe, wychodzącej czasami po pracy potrzeba minimum 5 sztuk zróżnicowanych środków absorpcyjnych na dobę. To absolutna konieczność* – dodaje pani prezes. Dodatkowe 90 sztuk produktów wchłaniających, za które osoby z NTM muszą zapłacić całość kwoty, znacznie obciąża domowy budżet. – *Miesięczny koszt to wydatki rzędu 150-200 zł* – wylicza pani Prezes.

Dużą część osób z NTM, którym przysługuje refundacja środków absorpcyjnych to renciści i emeryci. Kwota dodat-

kowych wydatków na produkty wchłaniające stanowi prawie 30 proc. najniższej emerytury i prawie 40 proc. najniższej renty. Około jedną trzecią swoich dochodów osoby te muszą poświęcić więc na zakup koniecznych pieluch, czy pieluchomajtek. Do tych sum trzeba dodać jeszcze duże wydatki na lekarstwa, wyżywienie i wszelkie opłaty. Takie osoby nie są w stanie same się utrzymać, mimo otrzymywanej refundacji. Bez pomocy rodziny pacjenci starsi, samotni nie są w stanie sobie poradzić z wydatkami na produkty wchłaniające. Poza tym brak odpowiedniej ilości tych produktów często prowadzi do późniejszych powikłań i schorzeń związanych z niewłaściwą higieną.

Dużo wyższe są wydatki osób z NTM, których refundacja nie obejmuje. Często NTM dotyka młode kobiety po przebytej ciąży. NTM po porodzie dotyczy 13 do 24 proc. kobiet. Te osoby zmuszone są przeznaczać miesięcznie nawet do 350 zł na środki absorpcyjne. To znacznie obciąża budżet domowy, w którym znajdują się również wszelkie inne wydatki na potrzeby dziecka, wyżywienie, opłaty itp.

Ministerstwo Zdrowia po raz kolejny nie uwzględniło rzeczywistych potrzeb pacjentów wymagających zaopatrzenia ortopedycznego i pomocniczego. Ani osoby z wylonioną stomią, ani z NTM nie są w stanie normalnie funkcjonować w życiu codziennym bez dodatkowych wydatków rzędu kilkuset złotych na niezbędne środki medyczne. ■

Porównanie wydatków osób ze stomią i z NTM na środki pomocnicze

	STOMIA z refundacją	NTM bez refundacji*	NTM z refundacją*
MIESIĘCZNY KOSZT	100 zł	225 zł	162 zł
NAJNIŻSZA EMERYTURA	706,29 zł		
wydatki na środki pom.	14%	32%	23%
PRZECIĘTNA EMERYTURA	1 698 zł		
wydatki na środki pom.	6%	13%	10%
NAJNIŻSZA RENTA	543,29 zł		
wydatki na środki pom.	18%	41%	30%
PRZECIĘTNA RENTA	1 265 zł		
wydatki na środki pom.	8%	18%	13%
MINIMALNE WYNAGRODZENIE	1 317 zł		
wydatki na środki pom.	8 %	17%	12%
PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE	3 102,96 zł		
wydatki na środki pom.	3%	7%	5%

* Szacunkowe koszty uwzględniają zużycie 5 szt. środków absorpcyjnych na dobę.